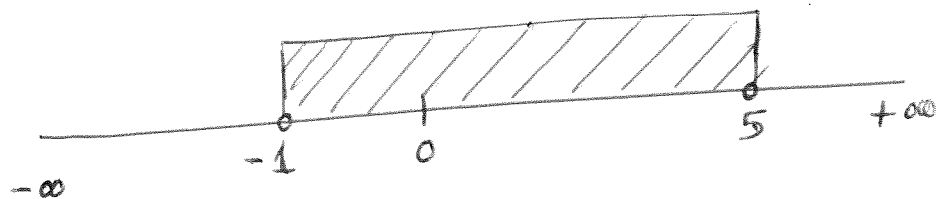

ΔΙΠ 40 - 3η ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΛΥΣΕΙΣ ΑΡΝΟΣ (2021-2022)

Άσκηση 1.

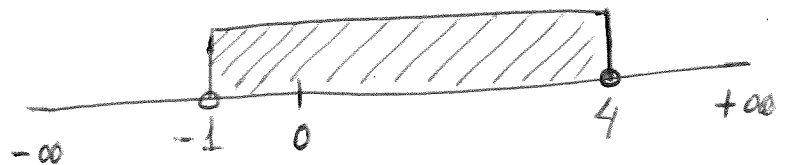
a) $|x-2| < 3 \Leftrightarrow -3 < x-2 < 3 \Leftrightarrow -3+2 < x-2+2 < 3+2$
 $\Leftrightarrow -1 < x < 5.$

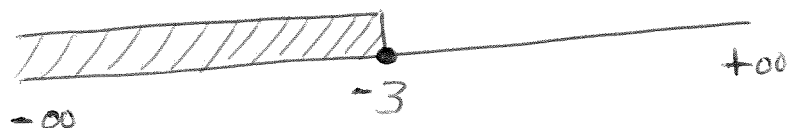
b) $7 \leq x \leq 9$

c) $-1 < x \leq 4$

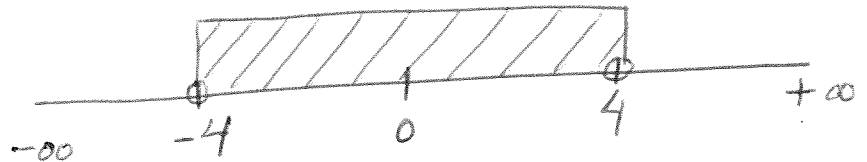

d) $x \leq -3$

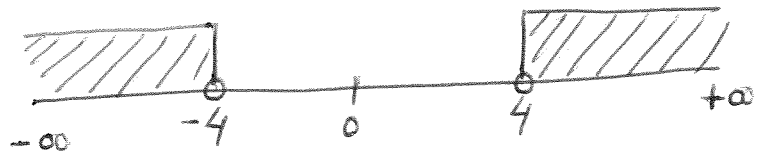

e) $|x| < 4 \Leftrightarrow -4 < x < 4$

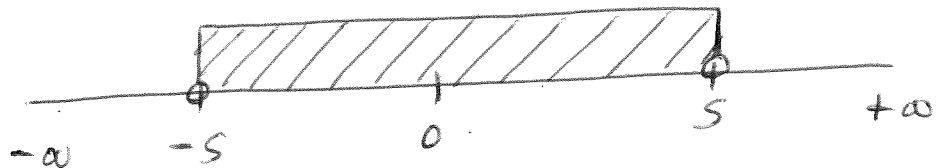
$\downarrow$
 $|x-0| < 4$

f) $|x| > 4 \Leftrightarrow x < -4 \text{ ή } x > 4$

g) $-5 < x < 5$

Άσκηση 2

$$\alpha) f'(x) = \left(\frac{4+x}{3-x} \right)' = \frac{(4+x)' \cdot (3-x) - (4+x) \cdot (3-x)'}{(3-x)^2} = \frac{1 \cdot (3-x) - (4+x) \cdot (-1)}{(3-x)^2}$$

$$= \frac{3-x+1 \cdot (4+x)}{(3-x)^2} = \frac{3-x+4+x}{(3-x)^2} = \frac{7}{(3-x)^2}, \quad x \neq 3.$$

Πότε, για $x=0$: $f'(0) = \frac{7}{(3-0)^2} = \frac{7}{3^2} = \frac{7}{9}$.

$$b) f'(x) = (\sqrt{5x-1})' = [(5x-1)^{\frac{1}{2}}]' = \frac{1}{2} \cdot (5x-1)^{\frac{1}{2}-1} \cdot (5x-1)' =$$

$$= \frac{1}{2} \cdot (5x-1)^{-\frac{1}{2}} \cdot 5 = \frac{5}{2 \cdot (5x-1)^{\frac{1}{2}}} = \frac{5}{2 \cdot \sqrt{5x-1}}$$

Διότι $\frac{1}{2} - \frac{1}{1} = \frac{1}{2} - \frac{2}{2} = \frac{1-2}{2} = -\frac{1}{2}$
αφού $\text{Εκπ}(1,2)=2$

Πότε, για $x=6$: $f'(6) = \frac{5}{2 \cdot \sqrt{5 \cdot 6 - 1}} = \frac{5}{2 \cdot \sqrt{30-1}} = \frac{5}{2 \cdot \sqrt{29}}$.

Αποτελεί προτεινόμενη ενδεικτική λύση – Μελετήστε και δώστε τη δική σας προσωπική ματιά – Σε περίπτωση αντιγραφής ή τυπογραφικών λαθών δε φέρουμε καμία ευθύνη.

Άσκηση 3 :

2./ Θα βρούμε τις εξισώσεις της εφαπτομένης & της κάθετης της καμπύλης $y = x^3 - 3x + 1$, στο σημείο $(2, 3)$.

Λύση:

✓ Εύρεση της εξίσωσης της εφαπτομένης στο σημείο $(2, 3)$.

Η εξίσωση θα έχει τη μορφή: $y = \alpha \cdot x + \beta$ (*)

όπου: $\alpha = y'(2)$: ο συντελεστής διεύθυνσης της ευθείας.

Βρίσκουμε ότι: $y'(x) = (x^3 - 3x + 1)' = 3x^2 - 3$

οπότε, για $x=2$: $y'(2) = 3 \cdot 2^2 - 3 = 12 - 3 = 9$

Πότε, η εξίσωση (*) παίρνει τη μορφή: $y = 9 \cdot x + \beta$ (**)

Για $x=2$ & $y=3$, προκύπτει από (**) η τιμή του β , ως εξής :

$$3 = 9 \cdot 2 + \beta \Leftrightarrow \beta = 3 - 18 = -15$$

Αποτελεί προτεινόμενη ενδεικτική λύση - Μελετήστε και δώστε τη δική σας προσωπική ματιά - Σε περίπτωση αντιγραφής ή τυπογραφικών λαθών δε φέρουμε καμία ευθύνη.

Λεγικά, η εξίσωση της εφαπτομένης στο (2,3) είναι: $y = 9x - 15$

✓ Εύρεση της εξίσωσης της κάθετης της καμπύλης στο σημείο (2,3).

Η ζητούμενη ευθεία (μορφής: $y = \gamma \cdot x + \delta$) είναι κάθετη στην εφαπτομένη στο σημείο (2,3).

Οπότε, το γινόμενο των συντελεστών διεύθυνσης των δύο ευθειών ισούται με (-1).

Αντικαθ. $\gamma \cdot 9 = -1 \Leftrightarrow \boxed{\gamma = -\frac{1}{9}}$

Οπότε, η ευθεία παίρνει τη μορφή: $\boxed{y = -\frac{1}{9} \cdot x + \delta}$ (***)

• Η ευθεία (***) διέρχεται από το σημείο (2,3) οπότε έχουμε: $3 = -\frac{1}{9} \cdot 2 + \delta$
 ΔΛΑ, ΕΠΙ 9 $\Leftrightarrow 27 = -2 + 9 \cdot \delta \Leftrightarrow 9 \cdot \delta = 29$

$\Leftrightarrow \boxed{\delta = \frac{29}{9}}$

Απάντηση: Η κάθετη ευθεία έχει εξίσωση: $\boxed{y = -\frac{1}{9} \cdot x + \frac{29}{9}}$

Αποτελεί προτεινόμενη ενδεικτική λύση – Μελετήστε και δώστε τη δική σας προσωπική ματιά – Σε περίπτωση αντιγραφής ή τυπογραφικών λαθών δε φέρουμε καμία ευθύνη.

b./ Γνωρίζουμε ότι η ευθεία $y = 2x + 5$, είναι εφαπτομένη της $f(x) = x^2 + \alpha \cdot x + \beta$ στο $x_0 = -1$. Θα υπολογίσουμε τις τιμές των α, β .

Λύση: Η εξίσωση της εφαπτομένης της f στο $x_0 = -1$, είναι η :

$$\boxed{y = \kappa \cdot x + \eta}$$
 , όπου: $\kappa = f'(-1) \rightsquigarrow$ ο συντελεστής διεύθυνσης της ευθείας
 η : ο σταθερός όρος.

Παραγωγίζοντας την $f'(x)$, παίρνουμε:

$$f'(x) = 2 \cdot x + \alpha \quad , \quad \text{άρα για } x = -1 : \\ f'(-1) = -2 + \alpha .$$

Άρα, η εξίσωση της εφαπτομένης της f , στο $x_0 = -1$, είναι η εξής:

$$\boxed{y = (-2 + \alpha) \cdot x + \eta} \quad (*)$$

Όπως από δεδομένα της α' ευθείας, η εξίσωση της εφαπτομένης της f , είναι η :

$$\boxed{y = 2 \cdot x + 5} \quad (**)$$

Αποστέλλει προτεινόμενη ενδεικτική λύση – Μελετήστε και δώστε τη δική σας προσωπική ματιά – Σε περίπτωση αντιγραφής ή τυπογραφικών λαθών δε φέρουμε καμία ευθύνη.

Εξισώνοντας τους συντελεστές των αντιστοίχων όρων των σχέσεων (*) και (**) καταλήγουμε στο εξής αποτέλεσμα :

$$\begin{cases} -2 + \alpha = 2 \\ 2 = 5 \end{cases} \Leftrightarrow \boxed{\alpha = 2 + 2 = 4} \quad \checkmark$$

- Οπότε, η συνάρτηση f έχει πλέον τύπο: $f(x) = x^2 + 4 \cdot x + \beta$, η καρδιά της οποίας τέμνει την εφαιπτόμενη $y = 2x + 5$, στο $x_0 = -1$.

Οπότε, για $x_0 = -1$, πρέπει:

$$f(-1) = y(-1) \Leftrightarrow$$

$$(-1)^2 + 4 \cdot (-1) + \beta = 2 \cdot (-1) + 5 \Leftrightarrow$$

$$1 - 4 + \beta = -2 + 5 \Leftrightarrow$$

$$\boxed{\beta = 3 - 1 + 4 = 6} \quad \checkmark$$

- Απάντηση: Οι τιμές των α, β είναι: $\alpha = 4$ και $\beta = 6$.

Άρα:

$$f(x) = x^2 + \alpha x + \beta \Leftrightarrow \boxed{f(x) = x^2 + 4x + 6}$$

Απαντήσεις προτεινόμενες — ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο δικός σας!

Άσκηση 4 :

$$a) y = \frac{e^x}{e^x + e^{-x}}$$

Πότε, η 1^η παράγωγος, βρίσκεται ως εξής:

$$y' = \left(\frac{e^x}{e^x + e^{-x}} \right)' = \frac{(e^x)' \cdot (e^x + e^{-x}) - e^x \cdot (e^x + e^{-x})'}{(e^x + e^{-x})^2} =$$

$$= \frac{e^x \cdot (e^x + e^{-x}) - e^x \cdot (e^x - e^{-x})}{(e^x + e^{-x})^2} =$$

$$= \frac{\cancel{e^{2x}} + \overset{1}{e^0} - \cancel{e^{2x}} + \overset{1}{e^0}}{(e^x + e^{-x})^2} = \frac{2}{(e^x + e^{-x})^2}$$

Απαντήσεις προτεινόμενες – ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο Δικός σας!

b) $y = \sqrt{1+ηρx}$

Οπότε, η 1^η παράγωγος, βρίσκεται ως εξής:

$$y' = (\sqrt{1+ηρx})' = \frac{1}{2\sqrt{1+ηρx}} \cdot (1+ηρx)' = \frac{1}{2\sqrt{1+ηρx}} \cdot \cos x = \frac{\cos x}{2\sqrt{1+ηρx}}$$

c) $y = \frac{x}{ηρx}$

Οπότε, η 1^η παράγωγος βρίσκεται ως εξής:

$$y' = \left(\frac{x}{ηρx}\right)' = \frac{(x)' \cdot ηρx - x \cdot (ηρx)'}{ηρ^2x} = \frac{1 \cdot ηρx - x \cdot \cos x}{ηρ^2x} = \frac{ηρx - x \cdot \cos x}{ηρ^2x}$$

Απαντήσεις προτεινόμενες – ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο Δικός σας!

$$d) \quad y = \sin x \cdot (1 - \cos x) = \sin x - \sin x \cdot \cos x$$

Πότε, η 1^η παράγωγος, βρίσκεται ως εξής:

$$\begin{aligned} y' &= (\sin x - \sin x \cdot \cos x)' = (\sin x)' - (\sin x \cdot \cos x)' = \\ &= \cos x - [(\sin x)' \cdot \cos x + \sin x \cdot (\cos x)'] = \\ &= \cos x - [\cos x \cdot \cos x + \sin x \cdot (-\sin x)] = \\ &= \cos x - \cos^2 x + \sin^2 x \end{aligned}$$

$$e) \quad y = \frac{1}{\sqrt[5]{x^2}} = \frac{1}{x^{2/5}} = x^{-2/5}$$

Πότε, η 1^η παράγωγος, βρίσκεται ως εξής:

$$\begin{aligned} y' &= (x^{-2/5})' = -\frac{2}{5} \cdot x^{-2/5-1} = -\frac{2}{5} \cdot x^{-2/5-5/5} = -\frac{2}{5} \cdot x^{-7/5} = \\ &= -\frac{2}{5} \cdot \frac{1}{x^{7/5}} = -\frac{2}{5} \cdot \frac{1}{\sqrt[5]{x^7}} = \frac{-2}{5 \cdot \sqrt[5]{x^7}} \end{aligned}$$

Απαντήσεις προτεινόμενες - ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος, ο Δικός σας!

$$f.) \quad y = (x^3+1) \cdot (x^4+1) = \overset{\curvearrowright}{x^3} \cdot \overset{\curvearrowright}{x^4} + x^3 + x^4 + 1 = x^7 + x^3 + x^4 + 1$$

Πότε, η 1^η παράγωγος βρίσκεται ως εξής:

$$\begin{aligned} y' &= [(x^3+1) \cdot (x^4+1)]' = (x^7 + x^3 + x^4 + 1)' = (x^7)' + (x^3)' + (x^4)' + (1)' = \\ &= 7x^6 + 3x^2 + 4x^3 + 0 = 7x^6 + 3x^2 + 4x^3. \end{aligned}$$

$$g.) \quad y = (x^2+4x+2)^{1/2} = \sqrt{x^2+4x+2}$$

Πότε, η 1^η παράγωγος βρίσκεται ως εξής:

$$y' = [(x^2+4x+2)^{1/2}]' = (\sqrt{x^2+4x+2})' =$$

$$= \frac{1}{2 \cdot \sqrt{x^2+4x+2}} \cdot (x^2+4x+2)' = \frac{1}{2 \cdot \sqrt{x^2+4x+2}} \cdot (2x+4+0) =$$

$$= \frac{\cancel{2} \cdot (x+2)}{\cancel{2} \cdot \sqrt{x^2+4x+2}} = \frac{x+2}{\sqrt{x^2+4x+2}}$$

Απαντήσεις προτεινόμενες - ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο δικός σας!

$$h.) \quad y = \ln \sqrt{x-1}$$

Πότε, η 1^η παράγωγος βρίσκεται ως εξής:

$$y' = (\ln \sqrt{x-1})' = \frac{1}{\sqrt{x-1}} \cdot (\sqrt{x-1})' = \frac{1}{\sqrt{x-1}} \cdot \frac{1}{2\sqrt{x-1}} \cdot (x-1)' =$$

$$= \frac{1}{\sqrt{x-1} \cdot 2\sqrt{x-1}} \cdot 1 = \frac{1}{2 \cdot \sqrt{x-1}^2} = \frac{1}{2 \cdot (x-1)} = \frac{1}{2x-2} \quad /$$

Απαντήσεις προτεινόμενες – ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο δικός σας!

Άσκηση 5: Έχουμε τη συνάρτηση: $y=f(x)=x^2 \cdot (x-2)$, $x \in \mathbb{R}$

Λύση:

- Η f έχει πεδίο ορισμού το $\mathbb{R}$.
- Η f είναι συνεχής στο $\mathbb{R}$, ως πολυωνυμική.

• Σημεία τομής με x 's:

$$f(x)=0 \Leftrightarrow x^2(x-2)=0 \\ \Leftrightarrow x=0 \text{ (διπλή)} \neq x=2$$

- Έχουμε:

$$f'(x) = (x^2)' \cdot (x-2) + x^2 \cdot (x-2)' = 2 \cdot x \cdot (x-2) + x^2 \cdot 1 = 2x^2 - 4x + x^2 = 3x^2 - 4x$$

με ρίζες: $f'(x)=0 \Leftrightarrow 3x^2 - 4x = 0 \Leftrightarrow x \cdot (3x - 4) = 0 \begin{cases} x=0 \\ x=\frac{4}{3} \end{cases}$

Το πρόσημο της δίνεται στο διηλεκτικό πίνακα, όπου προσδιορίζουμε τα διαστήματα μονotonίας & τα τοπικά ακρότατα.

x	$-\infty$	0	$\frac{4}{3}$	$+\infty$
$f'(x)$	+	-	+	
$f(x)$		↑	↓	↑
		Τ.Μ. $f(0)$	Τ.Ε. $f(\frac{4}{3})$	

Πότε, για $x=0$ η f λαμβάνει τη μέγιστη τιμή, ίση με:
 (Τ.Μ.) → τοπικό μέγιστο
 (Τ.Ε.) → τοπικό ελάχιστο
 $f(0)=0$ κ' για $x=\frac{4}{3}$ η ελάχιστη τιμή είναι ίση με:

$$f\left(\frac{4}{3}\right) = \left(\frac{4}{3}\right)^2 \cdot \left(\frac{4}{3} - 2\right) = \frac{16}{9} \cdot \left(\frac{4-6}{3}\right) = \frac{16}{9} \cdot \frac{(-2)}{3} = \frac{-32}{27} \approx -1,18$$

• Έχουμε επίσης:

$$f'(x) = (3x^2 - 4x)' = 6x - 4$$

η οποία έχει ρίζα την:

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow 6x = 4 \Leftrightarrow x = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$$

Το πρόσημο της f'' φαίνεται στο διηλεκτικό πίνακα, όπου προσδιορίζουμε τα διαστήματα, όπου η f είναι κυρτή ή κοίλη, καθώς και τα σημεία ακρότητας.

x	$-\infty$	$\frac{2}{3}$	$+\infty$
$f''(x)$	-	0	+
$f(x)$			

κοίλη (εστρέφει τα κοίλα προς τα κάτω)   κυρτή (εστρέφει τα κοίλα προς τα πάνω)

Το σημείο $(\frac{2}{3}, f(\frac{2}{3}))$ δηλαδή στο $(\frac{2}{3}, -\frac{16}{27})$ έχουμε σημείο ακρότητας. (Σ.Κ.)

• Η συνάρτηση f δεν έχει ακρότητες στο $\pm\infty$, αφού είναι πολυωνομική 3^{ου} βαθμού.

Είναι όμως:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (x^3 - 2x^2) = \lim_{x \rightarrow +\infty} x^3 = +\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 2x^2) = \lim_{x \rightarrow -\infty} x^3 = -\infty$$

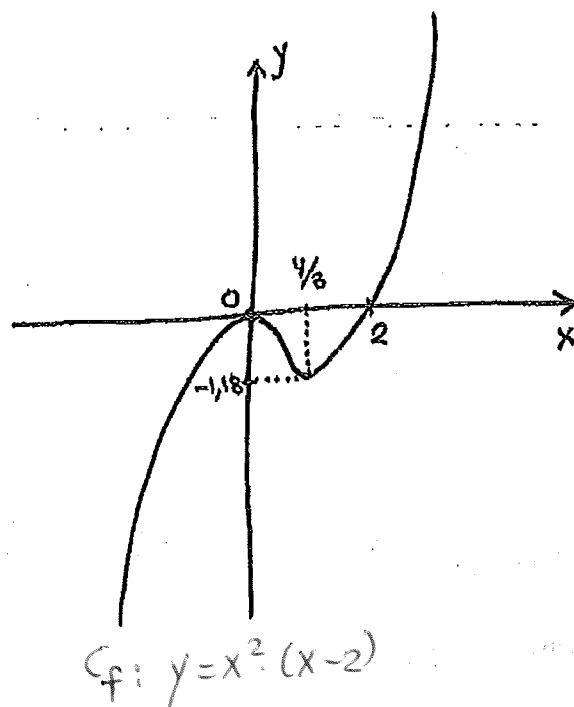
&

Απαντήσεις προτεινόμενες – ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο Δικός σας!

- Σχηματίζουμε τον πίνακα μεταβολών της f & χαράσσουμε τη γραμμή παραστάδα της f .

x	$-\infty$	0	$\frac{2}{3}$	$\frac{4}{3}$	$+\infty$
$f'(x)$	+	0	-	-	+
$f''(x)$	-	-	0	+	+
$f(x)$					

$\tau.μ. \quad f(0) = 0$
 $\tau.κ. \quad \left(\frac{2}{3}, -\frac{16}{27}\right)$
 $\tau.ε. \quad f\left(\frac{4}{3}\right) = -1,18$

Απαντήσεις προτεινόμενες - ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο Δικός σας!

Άσκηση 6 :

α) Δίνεται: $f(x) = x^2 + x - 6$, $x \in \mathbb{R}$ (παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$)

• Βρούμε τις ρίζες της $1^{ης}$ παραγώγου. Λύνοντας την εξίσωση: $f'(x) = 0$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow (x^2 + x - 6)' = 0 \Leftrightarrow 2x + 1 = 0 \Leftrightarrow x = -\frac{1}{2} = -0,5.$$

• Η μονotonία και τα ακρότατα της συνάρτησης f στο $\mathbb{R}$, φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα:

x	$-\infty$	$-0,5$	$+\infty$
$f'(x)$		$-$	$+$
$f(x)$		$\searrow$	$\nearrow$

T.E
(τοπικό ελάχιστο)

Οότε, η συνάρτηση f είναι
γνησίως φθίνουσα στο διάστημα
 $(-\infty, -0,5]$ & γνησίως
αύξουσα στο διάστημα $[-0,5, +\infty)$.

& παρουσιάζει ένα μόνο τοπικό ακρότατο (ελάχιστο) για $x = -0,5$ το:

$$f(-0,5) = (-0,5)^2 + (-0,5) - 6 = 0,25 - 0,5 - 6 = -6,25$$

b./ Δίνεται η συνάρτηση: $f(x) = 2 + x^{\frac{2}{3}}$, $x \geq 0$

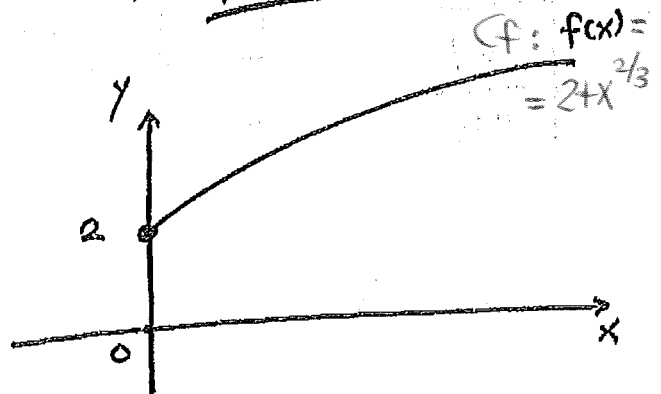
Βρίσκουμε τις ρίζες της f' , θένοντας την εξίσωση: $f'(x) = 0$.

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow (2 + x^{\frac{2}{3}})' = 0 \Leftrightarrow \frac{2}{3} \cdot x^{\frac{2}{3}-1} = 0 \Leftrightarrow \frac{2}{3} \cdot x^{-\frac{1}{3}} = 0 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \frac{2}{3} \cdot \frac{1}{\sqrt[3]{x}} = 0 \Leftrightarrow \frac{1}{\sqrt[3]{x}} = 0 \quad \text{ΑΔΥΝΑΤΗ (οχι λύσεις)}$$

Πότε, αυτό σημαίνει: ότι η f διατηρεί σταθερό πρόσημο στο $\mathbb{R}$, δηλαδή: $f(x) > 0$, για κάθε $x \geq 0$
 με την ελάχιστη τιμή της να είναι για $x=0$, ίσως με: $f(0) = 2$

& $\lim_{x \rightarrow +\infty} (2 + x^{\frac{2}{3}}) = +\infty$

* Σχόλιο: $\frac{2}{3} - \frac{1}{1} = \frac{2}{3} - \frac{3}{3} = \frac{2-3}{3} = -\frac{1}{3}$

$\text{Eκπ}(1,3) = 3$.

γ) Δίνεται η συνάρτηση: $f(x) = x^3, x \in \mathbb{R}$

• Η f είναι δύο φορές παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, με $f'(x) = 3x^2$ και $f''(x) = 6x$.

Λύνοντας την εξίσωση: $f''(x) = 0 \Leftrightarrow 6 \cdot x = 0 \Leftrightarrow \boxed{x = 0}$.

• Το πρόσημο της f'' φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

x	$-\infty$	0	$+\infty$
$f''(x)$	$-$	0	$+$
$f(x)$			

$\swarrow$ κοίτη $\searrow$ στρέφεται κοίλα προς τα κάτω
 $\nearrow$ κυρτή $\nearrow$ στρέφεται κοίλα προς τα πάνω
 $x=0$ (θέση σημείου καμπής)

Επομένως, η f είναι κυρτή στο διάστημα $[0, +\infty)$ και κοίτη στο διάστημα $(-\infty, 0]$. Επειδή, η f'' μηδενίζεται για $x=0$ και εκατέρωθεν αλλάζει πρόσημο, οπότε το σημείο $(0, f(0))$ δηλαδή το $(0, 0)$ είναι σημείο καμπής της C_f .

$\downarrow$
 $0^3 = 0 \cdot 0 \cdot 0 = 0$

Άσκηση 7:

α) Έχουμε τη συνάρτηση: $y = e^x$, $x \in \mathbb{R}$

Η y είναι δύο φορές παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, με $y'(x) = e^x$, $y''(x) = e^x$.

Το πρόσημο της y'' φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

x	$-\infty$	$+\infty$
$y''(x)$		+
$y(x)$		

κυρτή (στρέφει τα κιάλια προς τα πάνω)

Η συνάρτηση $y = e^x$ είναι κυρτή σε όλο το διάστημα του πεδίου ορισμού της, δηλαδή στρέφει τα κιάλια προς τα άνω.

b) Έχουμε τη συνάρτηση : $y = \frac{e^x}{x^3}, x \neq 0$

Ποιούμε : $y'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{e^x \cdot x^3 - e^x \cdot 3x^2}{x^6} = 0 \Leftrightarrow \left(\frac{e^x}{x^3}\right)'$

$$\Leftrightarrow e^x \cdot (x^3 - 3x^2) = 0$$

$$\Leftrightarrow x^3 - 3x^2 = 0 \Leftrightarrow x^2 \cdot (x - 3) = 0$$

$$\Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} x = 0 \text{ (δεν διρίφει)} \\ x = 3 \\ \text{(αποδιρίφει)} \end{array} \right\}$$

• Πίνακας Πρόσημου της y' :

x	$-\infty$	0	3	$+\infty$
$y'(x)$	-	0	-	+
$y(x)$				

ελάχιστο, για $x=3$

• Συνεπώς, η y έχει ελάχιστη τιμή την: $y(3) = \frac{e^3}{3^3} = \frac{e^3}{27}$.

c) Έχουμε τη συνάρτηση: $y = 2x^3 - 8, x \in \mathbb{R}$

➤ Προσδιορίζουμε την 1^η παράγωγο: $y'(x) = 2 \cdot 3x^2 - 0 = 6x^2$ η οποία μηδενίζεται για την τιμή $x=0$. Άρα: $y'(x) = 0 \Leftrightarrow 6x^2 = 0 \Leftrightarrow x=0$ (διπλή ρίζα)

➤ Πίνακας Πρόσημου για την 1^η παράγωγο

x	$-\infty$	0	$+\infty$
$y'(x)$	+	0	+
$y(x)$			

Άρα, αφού $y'(x) > 0$, για $x \in \mathbb{R}$ (& $y'(x) = 0$, για $x=0$), άρα η 1^η παράγωγος διατηρεί σταθερό πρόσημο στο $\mathbb{R}$. Άρα, η συνάρτησή μας δεν έχει μέγιστα ή ελάχιστα.

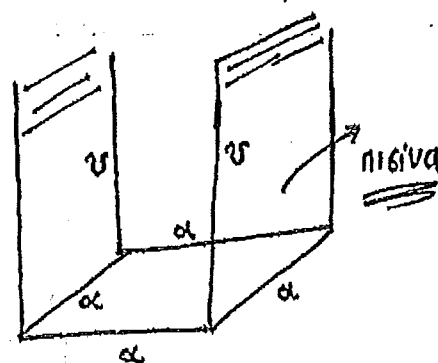
Άσκηση 8: Έχουμε ανοικτή ημίσινα, τετραγωνικής βάσης, με όγκο $V = 32 \text{ m}^3$

- Βρίσκουμε τη συνάρτηση που προσδιορίζει τη συνολική επιφάνεια των εσωτερικών τοίχων & του πυθμένα:

$$E = 4 \cdot E_{\text{κάθε τοίχου}} + E_{\text{πυθμένα}}$$

$$= 4 \cdot (\alpha \cdot \upsilon) + \alpha^2$$

$$\Leftrightarrow \boxed{E = 4 \cdot \alpha \cdot \upsilon + \alpha^2} \quad (*)$$

Γνωρίζουμε ότι ο όγκος της ημίσινας, ισοδύναμο με $V = 32$, δηλαδή:

$$E_{\text{βάσης}} \cdot \upsilon_{\text{ημίσινας}} = 32 \Leftrightarrow \alpha^2 \cdot \upsilon = 32 \Leftrightarrow \boxed{\upsilon = \frac{32}{\alpha^2}} \quad (**)$$

Αντικαθιστώντας τη (**) στην (*), προκύπτει ότι:

$$E = 4 \cdot \alpha \cdot \upsilon + \alpha^2 = 4 \cdot \alpha \cdot \frac{32}{\alpha^2} + \alpha^2 = \frac{128}{\alpha} + \alpha^2 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \boxed{E(\alpha) = \frac{128}{\alpha} + \alpha^2}$$

• Βάζουμε την εξίσωση: $E'(x) = 0 \Leftrightarrow -\frac{128}{x^2} + 2 \cdot x = 0 \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow -\frac{128}{x^2} = -2 \cdot x \Leftrightarrow 2 \cdot x^3 = 128 \Leftrightarrow x^3 = 64 \Leftrightarrow \boxed{x = \sqrt[3]{64}} = 4 \text{ m}.$

• Κριτήριο 2^{ης} Παραγώγου: $E''(x) = \left(-\frac{128}{x^2} + 2 \cdot x\right)' = -128 \cdot (x^{-2})' + 2 \cdot 1 =$

$= -128 \cdot (-2) \cdot x^{-3} + 2 = \frac{256}{x^3} + 2.$ Πότε, για $x = 4$:

$E''(4) = \frac{256}{4^3} + 2 = \frac{256}{64} + 2 = 6 > 0.$

Συνεπώς, το σημείο εμβαδόν (επιφάνεια) ελαχιστοποιείται, όταν: $x = 4 \text{ m}$.

$v = \frac{32}{x^2} = \frac{32}{4^2} = \frac{32}{16} = 2 \text{ m}.$ Η ελάχιστη επιφάνεια είναι:

$E = 4 \cdot x \cdot v + x^2 = 4 \cdot 4 \cdot 2 + 4^2 = 32 + 16 = 48 \text{ τ.μ (m}^2\text{)}.$

Άσκηση 9:

Γνωρίζουμε ότι η ευθεία $y = 3x + 1$, είναι εφαπτομένη της $f(x) = ax^2 + bx + c$, στο σημείο $(1, 4)$. Θα υπολογίσουμε τις τιμές των a, b, c .

Λύση: Η εξίσωση της εφαπτομένης της $f(x)$ στο $x_0 = 1$, είναι η: $y = k \cdot x + \lambda$

όπου: $k = f'(1)$: ο συντελεστής διεύθυνσης της ευθείας
 λ : ο σταθερός όρος.

Αφού: $f'(x) = 2a \cdot x + b$ άρα: $f'(1) = 2a + b \rightarrow$ οπότε: $k = 2a + b$

• Συνεπώς, η εξίσωση της εφαπτομένης της $f(x)$, στο $x_0 = 1$, είναι η εξής:

$$y = (2a + b) \cdot x + \lambda \quad (*)$$

• Πως, από δεδομένα της άσκησης, η εξίσωση της εφαπτομένης της f , είναι η:

$$y = 3 \cdot x + 1 \quad (**)$$

• Σβιώνοντας τους συντελεστές των όρων των σχέσεων $(*)$, $(**)$ έχουμε:

$$\begin{aligned} 2a + b &= 3 \\ \lambda &= 1 \end{aligned} \quad \parallel \quad \rightarrow \quad \boxed{2a + b = 3} \quad (1)$$

- Γνωρίζουμε ακόμη ότι η γραφική παράσταση της $f(x)$, διέρχεται από το σημείο $(1, 4)$. Ανάλυση:

$$f(1) = 4 \Leftrightarrow \underset{x}{\alpha} \cdot \underset{y}{1}^2 + b \cdot 1 + c = 4 \Leftrightarrow \boxed{\alpha + b + c = 4} \quad (2)$$

- Ακόμη, η συνάρτηση $f(x)$ γνωρίζουμε ότι έχει ακρότατο, όταν $x = -3$.

Ανάλυση: $f'(-3) = 0 \Leftrightarrow 2 \cdot \alpha \cdot (-3) + b = 0 \Leftrightarrow \boxed{b - 6\alpha = 0} \quad (3)$

➤ Προέκυψε λοιπόν το σύστημα των σχέσεων (1), (2), (3):

$$\left. \begin{array}{l} 2\alpha + b = 3 \\ \alpha + b + c = 4 \\ b - 6\alpha = 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} 2\alpha + 6\alpha = 3 \\ \alpha + b + c = 4 \\ b = 6\alpha \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} 8\alpha = 3 \\ \alpha + b + c = 4 \\ b = 6\alpha \end{array} \right\} \Rightarrow$$

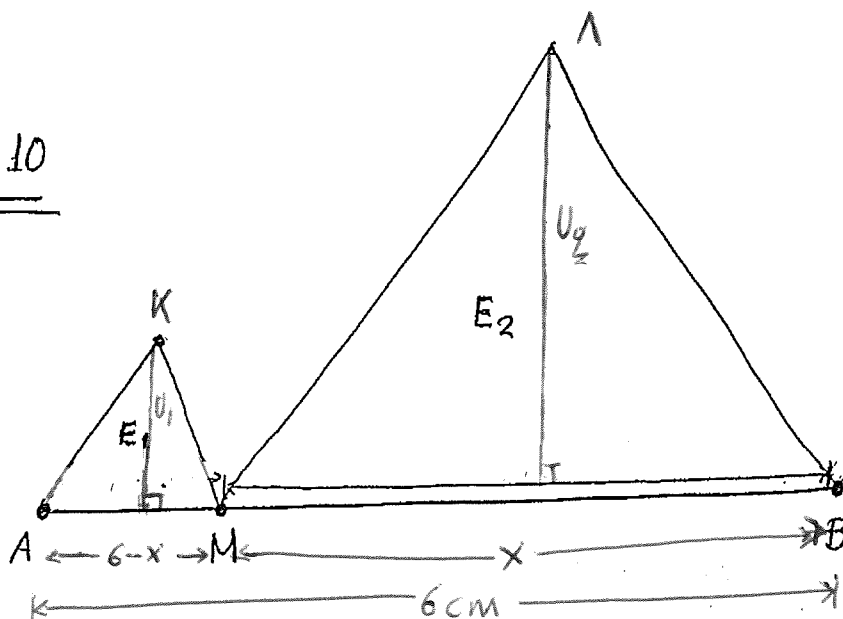
$$\Rightarrow \left. \begin{array}{l} \alpha = \frac{3}{8} \\ \alpha + b + c = 4 \\ b = 6 \cdot \frac{3}{8} = \frac{18}{8} = \frac{9}{4} \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} \alpha = \frac{3}{8} \\ c = 4 - \alpha - b = 4 - \frac{3}{8} - \frac{9}{4} \\ b = \frac{9}{4} \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \left. \begin{array}{l} \alpha = \frac{3}{8} \\ c = \frac{32}{8} - \frac{3}{8} - \frac{18}{8} = \frac{11}{8} \\ b = \frac{9}{4} \end{array} \right\} \Rightarrow \alpha = \frac{3}{8}, b = \frac{9}{4}, c = \frac{11}{8}.$$

Ανάλυση: $f(x) = \frac{3}{8} \cdot x^2 + \frac{9}{4} \cdot x + \frac{11}{8}$

Απαντήσεις προτεινόμενες – ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο Δικός σας!

Λύση 10

Το άθροισμα των εμβαδών, είναι:

$$E = E_1 + E_2$$

$$\text{όπου: } \left\{ \begin{aligned} E_1 &= \frac{b_1 \cdot U_1}{2} = \frac{1}{2} \cdot (6-x) \cdot (6-x) \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \\ E_2 &= \frac{b_2 \cdot U_2}{2} = \frac{1}{2} \cdot x \cdot x \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} \end{aligned} \right\}$$

Πρα:

$$E(x) = \frac{1}{2} \cdot (6-x)^2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2} \cdot x^2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} =$$

$$= \frac{1}{4} \cdot \sqrt{3} \cdot [(6-x)^2 + x^2] = \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot (36 - 12x + 2x^2)$$

Είναι η συνάρτηση του αθροίσματος των εμβαδών των

δύο τριγώνων

Απαντήσεις προτεινόμενες – ενδεικτικές. Υπάρχει μόνο ένας καλός τρόπος... ο Δικός σας!

$$\triangleright E'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot (0 - 12 + 4x) = 0 \Leftrightarrow \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot (4x - 12) = 0$$

$$\Leftrightarrow 4x - 12 = 0 \Leftrightarrow x = \frac{12}{4} = 3 \text{ cm}$$

$$\triangleright E''(x) = \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot (4x - 12)' = \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot (4 - 0) = \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot 4 = \sqrt{3} > 0$$

Πώς λοιπόν, το άθροισμα των εμβαδών γίνεται ελάχιστο, όταν το M βρίσκεται δεξιά $x = 3$ μονάδες ^(cm) αριστερά του B , δηλαδή όταν το M είναι το μέσον του AB .

Το ελάχιστο άθροισμα είναι ίσο με:

$$E_{\min} = \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot (36 - 12 \cdot 3 + 2 \cdot 3^2)$$

$$= \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot (36 - 36 + 18) = \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot 18 = \frac{9\sqrt{3}}{2} \text{ cm}^2$$